

متن الجزرية

مَنْظُومَةُ الْمُقَدِّمَةِ فِيمَا يَجِبُ عَلَى قَارِئِ الْقُرْآنِ أَنْ يَعْلَمَهُ

الإمام الحافظ شمس الدين محمد بن محمد بن محمد بن علي بن يوسف الشافعي

İmam İbnü'l Cezeri'yi Tanıyalım

- İmam İbnü'l-Cezeri, 25 Ramazan 751'de (26 Kasım 1350) Dımaşk'ta doğdu. İbnü'l-Cezerî diye anılması Cezâre-i İbn Ömer'e (bugünkü Şırnak'a bağlı Cizre ilçesi) nisbetledir.
- 13 yaşında hafız oldu, 14 yaşında hatimle namaz kıldırıldı.
- 15 yaşında pek çok şeyhe tek tek kıraatleri okudu.
- Kıraatleri cem' ettiği ilk hocası İbnu'l-Lebban'dır.
- Mısır'a üç ayrı seyahat yapmış, oradaki meşhur kurralardan kıraat okumuştur.
- Hadis, fıkıh, usul, meani ve beyan ilimlerinin tahsil etmiştir.
- İmam İbnü'l-Cezeri, 18 yaşında ilk tecvid kitabı olan "et-Temhid"i yazmıştır.
- 19 yaşında Emevi camisinde kıraat dersleri vermeye başlamıştır.
- Şöhreti sultanlara kadar ulaşmıştır.
- Yıldırım Beyazıt bir mektupla Bursa'ya davet etmiştir.
- Bursa'daki "Daru'l-Kurra" da kıraat okutmuştur.
- Sultan Beyazid ile İstanbul kuşatmasına ve Niğbolu savaşına katılmıştır.

- Yıldırım Beyazıt bir mektupla Bursa'ya davet etmiştir.
- Bursa'daki "Daru'l-Kurra' da kıraat okutmuştur.
- Sultan Beyazid ile İstanbul kuşatmasına ve Niğbolu savaşına katılmıştır.
- En- Neşr fi'l kıraati'l aşr eserini ve Tayyibetü'n-Neşr fi'l kıraati'l aşr manzumesini Bursa'da iken yazmıştır.
- Bursa'da Tayyibe'yi pek çok insan okumuş ve ezberlemiştir.
- İmam İbnü'l-Cezeri, Yıldırım Beyazıt'ın oğullarına Kuran, Arapça ve islami ilimleri okutmuştur.
- Ankara savaşı sonrasında Timur'a esir düşmüştür.
- Timur onu Maverannehir'e götürmüş, Kaş, Semerkand, Horasan ve İsfihan'a gitmiştir.
- Şiraz'da 14 yıl kalmış, kadılık yapıp Daru'l-Kuran kurarak kıraat okutmuştur.
- Dördüncü haccı için çıktığı yolculukta el-Durra isimli manzumesini yazmıştır. Bu eserde Şatibiyye'de bulunmayan 3 kıraati zikretmiştir.
- İmam İbnü'l-Cezeri çok muttaki bir zattı.
- Gece namazlarını terketmezdi.
- Pazartesi ve perşembe oruçlarını, arabi ayların 13,14,15. günleri oruç tutmaya gayret etmiştir.
- Hicri 833 yılında Şiraz'da 82 yılında vefat etmiş, kendisinin inşa ettiği Daru'l-Kuran'a gömülmüştür.

*Allah İmam İbnü'l Cezeri'ye
rahmet eylesin.
Bu topraklara diktiği ilim
fidanını
yeşertip büyütmeyi bizlere
nasip eylesin*

KURAN OKUYAN KİMSENİN BİLMESİ GEREKENLER TEMEL BİLGİLER

مَنْظُومَةُ الْمُقَدِّمَةِ فِيمَا يَجِبُ عَلَى قَارِئِ الْقُرْآنِ أَنْ يَعْلَمَهُ

GİRİŞ BEYİTLERİ

Şafi mezhebine mensup

مُحَمَّدُ بْنُ الْجَزَرِيِّ الشَّافِعِي

işiten Rabb

uman

۱ - يَقُولُ رَاجِي عَفْوِ رَبِّ سَامِعِ

1. (Herşeyi) işiten Rabbin affını uman Şafi mezhebine mensup Muhammed b. Cezeri der ki:

seçilmiş

nebisine

عَلَى نَبِيِّهِ وَمُصْطَفَاهُ

۲ - الْحَمْدُ لِلَّهِ وَصَلَّى اللَّهُ

2. Allah'a hamd, (insanlar içinden) seçtiği nebisine salat ve selam olsun.

seven

Kuran okuyan

وَمُقَرَّرِ الْقُرْآنِ مَعَ مُحِبِّهِ

۳ - مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ

3. (Salat ve selam) Muhammed sav'e, ailesine, ashabına ve Kuran'ı öğreten ve onu sevenlerin üzerine olsun.

GİRİŞ BEYİTLERİ

bilmesi gereken ←

→ Kuran okuyucusuna

فِيمَا عَلَى قَارِيهِ أَنْ يَعْلَمَهُ

← besmele, hamdele ve salavattan sonra

٤ - وَبَعْدُ إِنَّ هَذِهِ مُقَدِّمَةٌ

4. Besmele, hamdele ve salavattan sonra bu manzume, (içerdiği tecvid malumatları ile) Allah'ın kitabını okumak isteyen kişilerin bilmesi gerekenler hakkındadır.

← başlamadan önce

قَبْلَ الشَّرُوعِ أَوَّلًا أَنْ يَعْلَمُوا

← kesin olarak

→ gerekli

٥ - إِذْ وَاجِبٌ عَلَيْهِمْ مُحْتَمٌّ

5. Zira Kuran okumak isteyen kişilerin tilavete başlamadan önce kesin olarak şunları bilmesi gerekir:

← dillerin en fasihi

→ telaffuz etmek için

لِيَلْفِظُوا بِأَفْصَحِ اللُّغَاتِ

← harflerin mahreçleri

٦ - مَخَارِجَ الْحُرُوفِ وَالصِّفَاتِ

6. Harflerin mahreç ve sıfatlarını (bilmek gerekir) ki; dillerin en fasihi (en doğru şekilde) telaffuz edilsin.

GİRİŞ BEYİTLERİ

mushaflarda ← yazıldı
وَمَا الَّذِي رُسِمَ فِي الْمَصَاحِفِ

vakıf yerleri ← araştırarak
۷- مُحَرَّرِي التَّجْوِيدِ وَالْمَوَاقِفِ

7. (Kuran öğrencisinin) tecvid hükümlerini araştırıp vakıf ve ibtidanın hükmünü ve (bazı kelimelerin) mushaflardaki yazımını (bilmesi gerekir).

müenneslik te'si olarak yazılmayan yerler ← müenneslik te'si
وَتَاءِ أَنْثَى لَمْ تَكُنْ تُكْتَبُ بِهَا

birleşik yazılan ← ayrı yazılan
۸- مِنْ كُلِّ مَقْطُوعٍ وَمَوْصُولٍ بِهَا

8. (Ayrıca mushaf yazımı ilminden) ayrı veya bitişik yazılan kelimeleri ve müenneslik te'sinin açık te olarak yazıldığı yerleri (bilmesi gerekir.)

- ✓ İmam İbnü'l-Cezeri, manzumesine işiten Rabbimizin affını umarak başlamıştır.
- ✓ İsmi ve amelde tabi olduğu mezhebini zikredip kendini tanıtmıştır.
- ✓ Yüce Rabbimizin «iştirici» vasfına atıf yaparken, Allah Rasulü'nün «seçilmişlik» vasfını öne çıkarmıştır.
- ✓ Allah'a hamd, Allah'ın Rasulüne, ailesine ve sahabesine salat ve selam etmiştir.
- ✓ Kuran ehlinin ayrıca Kuran'ı ve ehlini sevenlerin de bu salattan pay alması için dua etmiştir.
- ✓ Kuran okuyan ve okutanlardan başka onları sevenleri de unutmaması dikkat çekicidir. Zira seven sevdiği ile beraberdir diye buyuruyor Allah Rasulü...
- ✓ Eserinin içeriğinden bahsetmiş; Kuran okumak isteyen herkesin ilk olarak öğrenmesi gereken bilgiler hakkında olduğunu ifade etmiştir.
- ✓ Bu bilgileri öğrenmenin gerekli (vacip) olduğunu belirtmiştir. Ayrıca dillerin en fasihi olan Arapçanın bu bilgiler olmadan doğru telaffuz edilemeyeceğini ifade etmiştir.
- ✓ Kuran okumaya başlamadan önce herkesin şu konuları bilmesi gerekir:
 - Harflerin mahreçlerini
 - Harflerin sıfatlarını
 - Tecvid kurallarını
 - Vakıf ve ibtida yerlerini (duruş ve başlangıç yerlerini)
 - Resm-i Osmani'deki maktu' ve mavsul kelimeleri (birleşik veya ayrı yazılan kelimeleri)
 - Resm-i Osmani'deki yuvarlak te yerine açık te olarak yazılan kelimeleri
- ✓ Kuran'ı Kerim'in en fasih, en doğru şekilde okumak için harflerin mahreç ve sıfatlarını bilmenin önemli olduğunu özellikle belirtmiştir.